

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 17.7.2006
COM(2006) 398 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

**Geïntegreerde preventie en bestrijding van chemische verontreiniging van
oppervlaktewater in de Europese Unie**

{SEC(2006) 947}
{COM(2006) 397}

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

Geïntegreerde preventie en bestrijding van chemische verontreiniging van oppervlaktewater in de Europese Unie

(Voor de EER relevante tekst)

1. DOEL VAN DE MEDEDELING

1.1. Inleiding

De in 2000 vastgestelde kaderrichtlijn water (KRW)¹ voorziet in een nieuwe regeling voor preventie en bestrijding van chemische verontreiniging van oppervlakte- en grondwater. De KRW legt de Commissie ook de verplichting op met specifieke voorstellen inzake prioritaire stoffen in oppervlaktewater te komen.

Er bestaan veel potentieel verontreinigende stoffen die de kwaliteit van onze rivieren, meren, kust- en mariene wateren kunnen aantasten. Waterverontreiniging kan worden veroorzaakt door organisch materiaal, nutriënten en grote aantallen chemische stoffen die hetzij worden geproduceerd voor doelbewust gebruik (zoals pesticiden), hetzij onbedoeld worden gevormd bij productieprocessen (zoals de polycyclische aromatische koolwaterstoffen die ontstaan bij verbrandingsprocessen). Er bevinden zich duizenden individueel traceerbare stoffen in ons zoet water, en een groot aantal daarvan zal uiteindelijk onze mariene wateren bereiken.

Een beperkt aantal chemische verontreinigende stoffen is aangemerkt als bijzonder zorgwekkend voor het oppervlaktewater in de hele EU wegens het wijdverbreide gebruik daarvan en de hoge concentraties in rivieren, meren en kustwateren. Deze worden omschreven als “prioritaire stoffen”². Er bestaat ook een subcategorie “prioritaire gevaarlijke stoffen” waarvoor stringenter milieudoelstellingen gelden vanwege de hoge mate van persistentie, bioaccumulatie en toxiciteit daarvan. Naast de prioritaire stoffen moeten de lidstaten ook andere chemische verontreinigende stoffen identificeren die de doelstellingen van de KRW in de weg staan.

De aanpak van chemische verontreiniging van oppervlaktewater is onderdeel van een bredere strategie die in de jaren '70 werd vastgesteld. Dit langetermijnbeleid is binnen de KRW volledig verwerkt en bijgewerkt tot een integrale, flexibele en

---

¹ Richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L327 van 22.12.2000, blz. 1), zoals gewijzigd bij Beschikking nr. 2455/2001/EG van 20 november 2001 tot vaststelling van de lijst van prioritaire stoffen op het gebied van het waterbeleid (PB L 331 van 15.12.2001, blz. 1)

² Artikel 16 van de KRW: in de eerste lijst van prioritaire stoffen die bij Beschikking nr. 2455/2001/EG (zie voetnoot 1) werd vastgesteld werden 33 individuele prioritaire stoffen of groepen daarvan opgenomen. Meer informatie over de bij die prioritisering gevolgde methodiek en de resultaten daarvan zijn te vinden op http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-dangersub/pri_substances.htm

moderne respons op de aanhoudende dreigingen die uitgaan van excessieve concentraties van chemische stoffen in de wateren van de EU.

In deze mededeling, die vergezeld gaat van een voorstel voor een richtlijn inzake milieukwaliteitsnormen voor het waterbeleid³, worden het bredere conceptuele kader en de gedachtengang uiteengezet die ten grondslag liggen aan de door de Commissie gekozen beleidsaanpak.

1.2. Wat is het algehele conceptuele kader?

Bij de winning, productie of verwerking van chemische stoffen kunnen emissies, lozingen of verliezen in de lucht, het water of de bodem optreden. Bij de verwijdering van het afval dat het gevolg is van die activiteiten kan eveneens materiaal in het milieu terecht komen. Directe lozingen in het water door mijnen of fabrieken zijn in dit verband een duidelijke oorzaak van verontreiniging. Minder opvallend is de neerslag van stoffen vanuit de lucht. Zodra een stof op de markt is gebracht kan zij worden gebruikt bij de vervaardiging van consumentengoederen, en kunnen er lozingen, emissies en verliezen in het milieu plaatsvinden. Vervolgens geeft het gebruik van die producten (b.v. detergents, pesticiden en bouwmaterialen) weer aanleiding tot nieuwe verliezen. Ten slotte kunnen er ook bij de verwijdering van materialen in de vorm van vast of vloeibaar afval nog verdere verliezen optreden.

Bij maatregelen voor preventie en bestrijding van chemische waterverontreiniging moet rekening worden gehouden met deze verschillende trajecten. Emissie- en procesbeheersing kan zorgen voor minder verliezen bij de productie van chemische stoffen en de verwerking daarvan in andere producten. Beperkingen op het op de markt brengen en het gebruik van chemische stoffen, inclusief de toepassing van vergunnings- en goedkeuringsprocedures, kan de potentiële verontreiniging van het milieu verder verminderen. Ten slotte zijn maatregelen inzake afvalverwerking en -verwijdering eveneens doeltreffend bij het terugdringen van verontreiniging.

De in de vorige alinea bedoelde maatregelen hebben betrekking op vermindering of bestrijding van lozingen, emissies en verliezen, maar zijn niet het hele verhaal. Artikel 10 van de KRW voorziet in een "gecombineerde aanpak" waarbij gebruik wordt gemaakt van milieukwaliteitsnormen (MKN). Op basis van informatie over de potentiële mate van toxiciteit, persistentie en bioaccumulatie van een chemische stof, gekoppeld aan gegevens over de levensloop van die stof in het milieu, kunnen drempelwaarden voor de concentraties daarvan worden vastgesteld ter bescherming van de bevolking, de flora en fauna. Wanneer MKN worden vastgesteld voor water, sedimenten of plantaardig/dierlijk weefsel vormen deze een ijkpunt voor toetsing van de ecologische integriteit van aquatische ecosystemen of voor de bescherming van de volksgezondheid bij het gebruik van het desbetreffende water (b.v. als zwemwater of voor drinkwaterwinning).

Tenslotte moeten bestrijdingsmaatregelen of MKN, willen deze doeltreffend zijn, worden gecombineerd met een effectief bewakingssysteem dat ervoor zorgt dat de maatregelen worden uitgevoerd en de MKN worden gerespecteerd.

---

³ COM(2006) 397 def.

Dit conceptuele kader geldt voor alle soorten waterverontreiniging. De hiernavolgende overwegingen hebben echter uitsluitend betrekking op het regelgevingskader voor prioritare stoffen dat van toepassing is op verontreiniging door alle chemische stoffen die de kwaliteit van het oppervlaktewater aantasten⁴. Andere verontreinigende stoffen (zoals nutriënten en organisch materiaal) worden gereguleerd in specifieke communautaire wetgeving (b.v. de richtlijn behandeling stedelijk afvalwater⁵ en de nitratenrichtlijn⁶).

1.3. Hoe werd de chemische verontreiniging van oppervlaktewater in het verleden gereguleerd?

Aan het begin van de jaren '70 kwamen er alarmerende rapporten over de Rijn en andere Europese rivieren die melding maakten van zware chemische verontreiniging die regelmatig tot vissterfte leidde. Als reactie daarop stelde de Raad een richtlijn vast betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (Richtlijn 76/464/EEG)⁷, waarin werd voorzien in een ambitieus programma voor preventie en beperking van verontreiniging door gevaarlijke stoffen. Chemische verontreinigende stoffen werden gegroepeerd in een Lijst I met bijzonder toxisch, persistent en bioaccumulatief geachte stoffen, die door de Gemeenschap moesten worden gereguleerd, en in een Lijst II met minder problematische stoffen, waarvan de regulering aan de lidstaten werd overgelaten. In 1982 kwam de Commissie met een voorstel voor de opname van 132 stoffen in Lijst I. In 1990 waren voor 18 van die 132 stoffen emissiegrenswaarden en kwaliteitsnormen vastgesteld in vijf "dochterrichtlijnen"⁸. Daarna stopte de Raad met de regulering van de overige door de Commissie voorgestelde stoffen⁹, met het argument dat het wetgevingsproces langzaam en ondoeltreffend was geweest. De Raad verzocht de Commissie het beleid te heroverwegen in het licht van de aan de gang zijnde discussies over een nieuw beleid inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (IPPC).

In 1996 werd de IPPC-richtlijn¹⁰ aangenomen. Daarin werd het regelgevingskader van Richtlijn 76/464/EEG gedeeltelijk overgenomen, met behoud van de emissiegrenswaarden als minimumeisen. Maar aangezien de IPPC-richtlijn alleen betrekking had op bepaalde installaties, verwerkte de Commissie de resterende relevante bepalingen van Richtlijn 76/464/EEG in haar gewijzigd voorstel voor de kaderrichtlijn water¹¹.

In de 25 jaar sinds de vaststelling van Richtlijn 76/464/EEG heeft het Directoraat-generaal Milieu van de Commissie verschillende rapporten over de

---

⁴ Omschreven als de individuele stoffen die deel uitmaken van de in de punten 1 tot en met 9 van bijlage VIII van de KRW vermelde groepen en families

⁵ Richtlijn 91/271/EEG van de Raad (PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40)

⁶ Richtlijn 91/676/EEG van de Raad (PB L 375 van 31.12.1991, blz. 1)

⁷ PB L 129 van 18.5.1976, blz. 23.

⁸ Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG (zoals gewijzigd bij Richtlijnen 88/347/EEG en 90/415/EEG)

⁹ COM (90) 9 def. van 8.2.1990 (ISBN 92-77-57387-2)

¹⁰ Richtlijn 96/61/EG (PB L 257 van 10.10.1996, blz. 26)

¹¹ Zie COM(98) 76 def. (PB C 108 van 7.4.1998, blz. 94) tot wijziging van COM(97) 614 def. (PB C 16 van 20.1.1998, blz. 14) en COM(97)49 def. (PB C 184 van 17.6.1997, blz. 20)

tenuitvoerlegging daarvan gepubliceerd¹². Over het geheel genomen wordt het beleid niet eenduidig beoordeeld. Ondanks duidelijke en aantoonbare successen bij het terugdringen van verontreiniging door industriële puntbronnen, zijn er ook een aantal ernstige problemen met de tenuitvoerlegging geweest¹³.

Met de KRW, die gebaseerd is op het concept geïntegreerde bestrijding van verontreiniging, zijn deze obstakels overwonnen en wordt chemische verontreiniging op een meer holistische, doeltreffende en gedifferentieerde wijze aangepakt. Het huidige richtlijnvoorstel van de Commissie voorziet in de intrekking van de vijf dochterrichtlijnen. Bijgevolg zal dit wetgevingspakket de milieuregelgeving helpen stroomlijnen en vereenvoudigen.

2. DOOR DE COMMISSIE VOORGESTELDE AANPAK

De algemene aanpak die in de KRW is vastgelegd moet worden vertaald naar specifieke acties die antwoorden geven op de volgende door artikel 16 opgeroepen vragen:

- (1) Welke stoffen moeten op communautair niveau worden gereguleerd?
- (2) Aan de hand van welke criteria of indicatoren (MKN) moet worden gecontroleerd of de doelstellingen van de KRW zijn gehaald?
- (3) Welke aanvullende maatregelen moeten op communautair niveau worden getroffen om deze doelstellingen te bereiken?

Als antwoord op de eerste vraag is in 2001 een lijst van 33 (groepen) prioritair stoffen overeengekomen voor regulering op EU-niveau¹⁴. Over een aantal van deze stoffen bestaat grote bezorgdheid en deze zijn dan ook aangemerkt als "prioritaire gevaarlijke stoffen"; de KRW-doelstelling voor deze stoffen bestaat erin binnen twintig jaar de emissies, lozingen en verliezen daarvan stop te zetten of geleidelijk te beëindigen.

Het hoofddoel van het huidige voorstel voor een richtlijn is een antwoord te verschaffen op de overige twee vragen, namelijk door geharmoniseerde milieukwaliteitsnormen vast te stellen en aanvullende bestrijdingsmaatregelen voor te stellen.

De Commissie is in 2001 begonnen aan een intensieve en uitgebreide overlegronde ter voorbereiding van dit voorstel. De hoofdmoot daarvan bestond uit regelmatige

---

¹² europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/library.htm

¹³ Bet belangrijkste obstakel was de achterliggende beleidsvisie, waarbij werd uitgegaan van twee verschillende opties, namelijk emissiegrenswaarden resp. milieudoelstellingen. Bij de KRW werd het concept "gecombineerde aanpak" ingevoerd, waarbij de sterke punten van beide benaderingen worden benut. Bovendien ontbraken duidelijke termijnen voor de tenuitvoerlegging alsook een minimumdrempel voor verwaarloosbare verontreiniging. Voorts was de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de Europese Commissie en de lidstaten onduidelijk. Een aantal van deze problemen had kunnen worden opgelost door het verstrekken van richtsnoeren voor de tenuitvoerlegging, maar daarin was destijds niet voorzien.

¹⁴ Zie voetnoten 1 en 2.

gedachtenwisselingen met een adviserend deskundigenforum bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en andere landen (Noorwegen, Bulgarije en Roemenië), belanghebbende partijen uit het bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties. Voorts is het voorstel voor MKN onderworpen aan een peer review door het Wetenschappelijk comité voor toxiciteit, ecotoxiciteit en milieu (SCTEE). Tenslotte heeft van juni tot september 2004 een schriftelijke raadpleging over een ontwerp tekst voor de richtlijn plaatsgevonden.

Als onderdeel van het voorbereidingsproces zijn twee studies uitgevoerd, die de grondslag vormden voor de effectbeoordeling¹⁵. In de effectbeoordeling zijn de volgende drie hoofdopties en een groot aantal subopties in beschouwing genomen:

Optie 1: geen voorstel indienen en de regulering volledig aan de lidstaten overlaten.

Optie 2: alleen een voorstel over geharmoniseerde MKN indienen en de nadere uitwerking van aanvullende bestrijdingsmaatregelen aan de lidstaten overlaten.

Optie 3: zowel MKN als aanvullende maatregelen ter bestrijding van emissies op communautair niveau voorstellen.

Deze opties worden hieronder nader besproken.

2.1. Milieukwaliteitsnormen

Milieukwaliteitsnormen (MKN) zijn concentratiewaarden voor verontreinigende stoffen die niet mogen worden overschreden om de volksgezondheid en het milieu te beschermen. Binnen de context van de kaderrichtlijn water geven MKN invulling aan de doelstelling "goede chemische toestand van oppervlaktewater" en fungeren zij bijgevolg als criteria aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of de lidstaten de regels naleven (zie artikel 2, lid 24).

In het verleden is op communautair niveau al een aantal MKN voor water vastgesteld (zie punt 1.3). Voorts hebben de meeste lidstaten een uitgebreide reeks MKN op nationaal, regionaal of stroomgebiedniveau vastgesteld. Momenteel bestaat er een grote variatie in nationale kwaliteitsnormen voor prioritaire stoffen binnen de EU. Dit resulteert in verschillende beschermingsniveaus en verschillende voorwaarden voor watergebruikers (b.v. de industrie) in de diverse lidstaten.

Het streven van de Commissie is dat voor prioritaire stoffen, die per definitie een zaak van de hele EU zijn, via de vaststelling van MKN de richtlijn zodanig ten uitvoer wordt gelegd dat aan de daarin opgelegde verplichtingen wordt voldaan en het resultaat voor alle lidstaten vergelijkbaar is. Ook is er behoefte aan een geharmoniseerde beoordelingsgrondslag, met name voor internationale stroomgebieden. Bovendien moet bij de vaststelling van MKN rekening worden gehouden met andere relevante beleidssectoren, zoals chemische stoffen en pesticiden, en moeten consistente risicoanalyses worden gewaarborgd.

---

¹⁵ SEC(2006) 947.

De beste manier om deze doelstellingen te bereiken is harmonisatie van de MKN op communautair niveau; optie 1 - geen voorstel indienen - is bijgevolg terzijde geschoven.

2.2. Maatregelen ter bestrijding van verontreiniging

Krachtens de KRW moet de Commissie naast MKN ook voor de hele Gemeenschap geldende bestrijdingsmaatregelen voorstellen om verontreiniging door prioritair stoffen terug te dringen of om geleidelijk een einde te maken aan emissies, lozingen en verliezen van prioritair gevaarlijke stoffen. Een breed scala aan instrumenten is beschikbaar en operationeel, van beheersing op productniveau (b.v. beperkingen op verkoop en gebruik), via procesbeheersing (b.v. beste beschikbare technieken, emissiegrenswaarden) tot economische instrumenten (b.v. pesticidenheffingen).

Ook bestaat er nog van vóór de KRW daterende communautaire regelgeving die de KRW-doelstellingen helpt realiseren. Met name het beleid inzake chemische stoffen (inclusief pesticiden en biociden) en het beleid inzake industriële verontreiniging leveren in dit verband een aanzienlijke bijdrage. Daarnaast is de Commissie sinds 2000 met een groot aantal voorstellen en besluiten gekomen bij wijze van beheersingsmaatregelen voor individuele prioritair stoffen in de zin van artikel 16, lid 6, van de KRW¹⁶. Tevens zal de thans aan de gang zijnde herziening van de wetgeving inzake chemische stoffen¹⁷ sterk bijdragen tot het bereiken van de KRW-doelstellingen. Al deze EU-regelgeving en -beleidsmaatregelen worden meer in detail behandeld in de effectbeoordeling.

Het merendeel van deze regelgeving is nog niet volledig ten uitvoer gelegd. Daarom kan onmogelijk worden nagegaan of de KRW-doelstellingen door de uitvoering van deze beleidsmaatregelen zullen worden bereikt, dan wel of er nog steeds leemten bestaan waaraan de Gemeenschap aandacht moet besteden.

Deze uitdaging is ook onderkend bij de analyse van de sociaal-economische effecten van de verschillende opties. Met betrekking tot optie 3 is een aantal aannames gedaan met het oog op de vaststelling van specifieke voor de hele EU geldende maatregelen (inclusief emissiegrenswaarden) voor de meest vervuilende industrieën, namelijk chemie (hoofdzakelijk chloor en pesticiden), ijzer en staal, non-ferrometalen, PVC-verwerking en raffinaderijen. Voor deze optie is in de studie uitgegaan van hoge kosten (zie de effectbeoordeling voor nadere details). Ook zijn de potentiële werkgelegenheidseffecten geïnventariseerd. Op basis van de beschikbare gegevens bestaat de meest kosteneffectieve, flexibele en proportionele aanpak erin de vaststelling van aanvullende maatregelen (inclusief emissiegrenswaarden) over te laten aan de lidstaten. Bijgevolg is optie 3 terzijde geschoven vanwege de buitensporige kosten.

---

¹⁶ Onder andere de beschikkingen betreffende de niet-opneming van bepaalde pesticiden in bijlage I bij Richtlijn 91/414/EEG (2004/247/EG voor simazin en 2004/248/EG voor atrazin), het voorstel voor een richtlijn betreffende afval van de winningsindustrieën (COM (2003) 319 def.), de voorstellen voor beperking van op de markt brengen en gebruik krachtens Richtlijn 76/769/EEG (b.v. voor pentachloorbifenyylether of trichloorbenzenen), de kwikstrategie (COM (2005) 20 def.) en Verordening (EEG) nr. 850/2004 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen.

¹⁷ REACH-voorstel (COM (2003) 644 def.)

Tot besluit is de Commissie van mening dat het huidige communautaire wetgevingscorpus het in de meeste gevallen mogelijk maakt de KRW-doelstellingen te verwezenlijken. Tegelijkertijd blijkt uit de effectbeoordeling dat de meest kosteneffectieve en proportionele aanpak voor prioritare stoffen erin bestaat duidelijke en geharmoniseerde normen vast te stellen en de lidstaten zoveel mogelijk speelruimte te laten wat betreft de maatregelen die zij nemen om daaraan te voldoen. Indien de lidstaten kunnen aantonen dat aanvullende maatregelen op communautair niveau noodzakelijk zijn, zijn er in het kader van bestaande instrumenten diverse procedures voorhanden om dit als discussiebasis aan de Commissie voor te leggen.

2.3. Effecten van het voorstel

In de effectbeoordeling is gekeken naar de sociaal-economische kosten van de gekozen beleidsoptie, namelijk optie 2. De kosten worden geraamd op circa 700 miljoen euro per jaar, hetgeen aanzienlijk minder is dan bij optie 3. Uit de effectbeoordeling is duidelijk naar voren gekomen dat optie 2, vaststelling van geharmoniseerde MKN, de beste beleidsoptie is.

Als vervolg op deze studie zijn verdere beoordelingen uitgevoerd. In de eerste plaats is geconstateerd dat uit ramingen van de huidige mate van naleving van de voorgestelde MKN kan worden opgemaakt dat deze reeds hoger is dan in de kostenstudie werd verwacht. Voor organische stoffen zou er in de meeste gevallen sprake zijn van een nalevingsgraad van meer dan 75%, en voor metalen zou deze 50 à 80% bedragen. De beschikbare gegevens vertonen echter aanzienlijke leemten bij gebrek aan monitoringresultaten voor EU-10 en voor bepaalde prioritare stoffen. Voor nikkel, lood en een aantal organische stoffen werd een lagere mate van naleving geconstateerd dan de hierboven vermelde percentages.

Een aantal subopties is in beschouwing genomen om nader invulling te geven aan de bij de vaststelling van geharmoniseerde MKN te hanteren keuzes en benaderingen. Het belangrijkste element daarbij was het besluit als overkoepelend principe te kiezen voor een koppeling met de in het kader van andere EU-wetgeving uitgevoerde risicoanalyses om de nodige consistentie tussen de verschillende beleidssectoren te garanderen. Een aantal van die risicoanalyses is nog aan de gang en, met name wat nikkel en lood betreft, is het moeilijk te voorspellen wanneer zij zullen worden afgerond. De Commissie zegt bijgevolg toe haar MKN-voorstel aan te passen indien blijkt dat er aanzienlijke discrepanties bestaan tussen de definitieve risicoanalyses en het huidige voorstel.

Andere subopties omvatten bezinningen op de te volgen benaderingen bij de vaststelling van MKN voor sedimenten, biota en metalen alsook voor beschermde gebieden bij de onttrekking van drinkwater. Ook is van gedachten gewisseld over de analyse- en monitoringaspecten van de nalevingsproblematiek. Over het geheel genomen is de keuze van subopties gemaakt met de bedoeling het effect van het voorstel tot een minimum te beperken door een hoog milieubeschermingsniveau te handhaven.

Tenslotte hebben de peer review van de MKN door het SCTEE en de bredere schriftelijke raadpleging over de ontwerp-voorstellen geholpen het voorstel te stroomlijnen, bijvoorbeeld door een aantal bindende doelstellingen voor emissiebeheersing te schrappen. Daarnaast zijn de voorgestelde MKN voor

verschillende prioritaire stoffen bijgewerkt op basis van nieuwe gegevens en de opmerkingen van het SCTEE. In de meeste gevallen (b.v. nikkel, lood, kwik, nonylfenol en PAK's) heeft wetenschappelijke toetsing geleid tot minder stringente MKN.

Door deze aanpassingen moet de huidige nalevingsgraad worden opgevoerd en moeten de economische effecten van het voorstel worden beperkt.

2.4. Voordelen van het voorstel

Bij de effectbeoordeling is ook gekeken naar de aan de voorgestelde acties verbonden voordelen, namelijk zowel de directe economische voordelen als de voordelen van niet-gebruik. Zoals bij andere effectbeoordelingen is het in dit stadium niet echt mogelijk de voordelen te kwantificeren en deze in de vorm van een totaalcijfer weer te geven. De directe economische voordelen omvatten bijvoorbeeld lagere kosten voor drinkwaterbehandeling en minder afzetting van verontreinigd sediment; dit zou een besparing van 100 à 400 miljoen euro per jaar kunnen opleveren. Er wordt echter niet verwacht dat met dit voorstel het aanwezige potentieel volledig zal worden benut, aangezien na volledige tenuitvoerlegging daarvan wellicht toch nog een of andere vorm van drinkwaterbehandeling noodzakelijk zal zijn om prioritaire stoffen te verwijderen.

Bovendien worden baten verwacht voor de visserij- en de schaaldierensector alsook meer kansen voor industrieën die schone technologieën aanbieden. Ook zou er sprake moeten zijn van een aantal andere milieu- en maatschappelijke voordelen, zoals bescherming en verbetering van de biodiversiteit, minder blootstelling van zwemmers en surfers, schoner sediment en minder accumulatie in de voedselketen, b.v. door drinken van vee en wild uit rivieren en meren.

Tenslotte zouden door het voorstel ook de administratieve lasten aanzienlijk moeten worden teruggedrongen. Geharmoniseerde MKN besparen alle lidstaten de moeite zelf vergelijkbaar voorbereidend werk te moeten verrichten om tot goed onderbouwde wetenschappelijke normen te komen. Door het voorstel worden ook de verplichtingen inzake monitoring en rapportage gestroomlijnd en vereenvoudigd, met name doordat de vijf bestaande richtlijnen worden ingetrokken.

3. GERICHTE ACTIES MET BETREKKING TOT PRIORITAIRE STOFFEN IN HET KADER VAN BESTAAND BELEID

Zoals hierboven vermeld voorziet de voorgestelde richtlijn niet in aanvullende maatregelen voor emissiebeheersing. De Commissie is van oordeel dat de lidstaten reeds gebruik kunnen maken van een complete gereedschapskist met juridische instrumenten om de KRW-doelstellingen voor prioritaire stoffen te halen. Om de desbetreffende EU-wetgeving meer toe te spitsen op en bruikbaar te maken voor de doelstellingen van de KRW stelt de Commissie echter een aantal concrete acties voor.

Actie 1: Aanpassing van richtlijnen
--

In de periode 2006-2007 moet een aantal richtlijnen worden herzien en gewijzigd, met name de Richtlijnen 96/61/EG en 91/414/EEG. De Commissie is voornemens deze herzieningen aan te grijpen om na te gaan of deze instrumenten nog doeltreffender kunnen worden gemaakt bij de preventie en bestrijding van door prioritare stoffen veroorzaakte verontreiniging. Voor de IPPC-richtlijn zou dit onder andere inhouden dat uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van prioritare stoffen in de vergunningsprocedures. Voor de pesticidenrichtlijn is een van de aan te scherpen elementen de wijze waarop risico's voor het mariene milieu in aanmerking worden genomen. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van blootstellingsmodellen op stroomgebiedniveau om rekening te houden met andere risico's, onder andere voor de drinkwaterwinning. Die modellen zouden dan in de toekomst worden gebruikt voor risicoevaluaties.

Actie 2: Betere uitvoering en handhaving.

Ook krachtens de bestaande communautaire regelgeving is het reeds zo dat de lidstaten emissies, lozingen en verliezen van prioritare stoffen hetzij *kunnen* hetzij *moeten* beheersen; helaas worden deze bepalingen niet consequent en uniform toegepast. Zo hadden in het kader van Richtlijn 76/464/EEG milieukwaliteitsnormen voor verontreinigende stoffen kunnen en moeten zijn vastgesteld. Indien deze kwaliteitsnormen regelmatig worden overschreden, kunnen de lidstaten een breed scala aan maatregelen treffen op diverse beleidsterreinen, onder andere krachtens Richtlijn 91/414/EEG (b.v. herziening van de toelating) of Richtlijn 96/61/EG (b.v. herziening van de vergunningen), afhankelijk van de redenen voor de overschrijding. Hoewel beperkingen op de vervaardiging, het op de markt brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen op Europees niveau zijn geregeld, en dit in de meeste gevallen ook in de toekomst zal gebeuren, kunnen de lidstaten van hun kant, onder bepaalde in het Verdrag neergelegde strikte voorwaarden, nationale bepalingen vaststellen om het de markt brengen en het gebruik van bepaalde stoffen te beperken vanwege de risico's voor het aquatisch milieu¹⁸.

Teneinde de tenuitvoerlegging en handhaving van bestaande EU-wetgeving te verbeteren, zal de Commissie voor informatie-uitwisseling tussen Commissie en de lidstaten zorgen in het kader van de gemeenschappelijke uitvoeringsstrategie voor de KRW, met het doel informatie te delen en van gedachten te wisselen over de bestaande mogelijkheden, en "succesverhalen" en beste praktijken door te geven.

Actie 3: Vaststelling van procedures voor de lidstaten om informatie voor te leggen als grondslag voor communautaire actie

De Commissie zal duidelijke en transparante procedures in het leven roepen om de lidstaten een aangepast kader te bieden waarbinnen zij op gerichte wijze relevante informatie over prioritare stoffen kunnen doorgeven als grondslag voor communautaire besluitvorming. Dergelijke procedures zouden gebaseerd kunnen zijn op artikel 12 van de KRW, en zouden termijnen, processen en formaten voorschrijven voor de indiening van gegevens bij de bevoegde comités of besluitvormingsinstanties in het kader van het betrokken instrument.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld Beschikking 2002/884/EG van 31 oktober 2002 (PB L 308 van 9.11.2002, blz. 30)

Actie 4: De informatiestroom verbeteren

De reeds vermelde kenniskloof zal in de komende jaren moeten worden gedicht. De implementatie van het Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen¹⁹ zal hierbij zeker helpen. Naast de informatieverstrekking over lozingen, emissies en verliezen zal de Commissie ook proberen de informatiestroom over prioritaire stoffen, met name wat betreft milieukwaliteit, trends en introducties en trajecten binnen het aquatisch milieu, te verbeteren. Daartoe werkt de Commissie, samen met de EER, het GCO en ESTAT, reeds aan de ontwikkeling van een "gemeenschappelijk waterinformatiesysteem voor Europa" (WISE)²⁰.

4. CONCLUSIE

De kaderrichtlijn water, tezamen met het huidige voorstel van de Commissie voor een richtlijn inzake milieukwaliteitsnormen voor het waterbeleid, voorziet in duidelijke, ambitieuze en duurzame doelstellingen voor prioritaire stoffen in het oppervlaktewater. Deze doelstellingen zijn gericht op een hoog beschermingsniveau voor het aquatisch milieu en de volksgezondheid wat betreft blootstelling aan concentraties van die chemische stoffen in het water. Bovendien zorgen zij voor beter vergelijkbare voorwaarden voor de industrie binnen de interne markt.

Om te zorgen dat op de meest kostenefficiënte wijze en op het meest aangepaste niveau een optimale combinatie van maatregelen wordt getroffen om deze doelstellingen te bereiken, vindt de Commissie dat de lidstaten overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel een maximale speelruimte moeten krijgen. Daarom stelt zij in deze richtlijn geen specifieke en aanvullende maatregelen voor, maar streeft zij ernaar gebruik te maken van het brede scala aan bestaande communautaire instrumenten en de doeltreffendheid daarvan te vergroten, zoals uiteengezet in deze mededeling.

Wanneer zij integraal wordt toegepast, verschaft de bestaande EU-wetgeving een solide raamwerk van onderling samenhangende beleidsonderdelen waarmee dit multidimensionale en complex probleem kan worden aangepakt. Naarmate onze kennis over de druk op, de toestand van en de effecten op het milieu toeneemt, zullen wij echter binnen dit grote geheel onvermijdelijk deelgebieden identificeren waarop verbeteringen mogelijk zijn alsook tekortkomingen die kunnen worden verholpen.

---

¹⁹ Verordening (EG) nr. 166/2006 (PB L 33 van 4.2.2006, blz. 1)

²⁰ Zie de concepttekst over WISE op <http://europa.eu.int/comm/environment/water/water-framework/transposition.html>